

ved særlig Lov. Man tør vel gaa ud fra, at der bag denne Bestemmelse har ligget en vis Tvivl om, hvorvidt Hartkornet egentlig var forpligtet til at bære Udgifterne til Skolefonden, og at man derfor har ønsket at holde igen overfor Skatteudskrivningen. Senere hen er der imidlertid ikke saa sjældent vedtaget Forslag, der forhøje det Beløb, der i de enkelte Amter kan afkræves Hartkornet til Dækning af de Udgifter, det er paalagt Skolefonden at udrede. I Fjor havde vi saaledes den 18. Oktober et Lovforslag til Behandling, der foreslog en Forhøjelse af Beløbet i Gl. Skanderborg og Ringkøbing Amter. Jeg tillod mig den Gang at henstille til den højtærede Minister at tage under velvillig Overvejelse, om man ikke kunde skaffe Skolefonden de nødvendige Indtægter paa en lidt anden Maade end ved at forhøje Hartkornets Bidrag den ene Gang efter den anden. Den højtærede Minister stillede sig velvillig til Sagen, men den 28. Februar fremkom der dog paa ny et Forslag om Forhøjelse, denne Gang med Hensyn til Ribe og Holbæk Amter. Den Tale, den højtærede Minister den Gang holdt, lod skimte igennem, at Ministeren ikke havde mærket noget til Klager fra Amterne over, at Beløbene udskrives paa den nugældende Maade. Det kan være ganske sandt, at man ikke fra Amternes Side har klaget, men jeg er dog overbevist om, at de fleste Hartkornsbrugere og Hartkornsejere ere imod, at Ligningen paa Hartkornet til Skolefonden stadig er i Stigning. Et æret Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) mente den Gang, at der skulde gives, om jeg saa maa sige, *carte blanche*, saaledes at der ikke behøvede at forelægges noget særligt Lovforslag, hver Gang Hartkornskatterne til Skolefonden skulde forhøjes. Ja, man kunde maaske mene, at det vilde være nok saa korrekt som at blive ved at gøre Rigsdagen Ulejlighed den ene Gang efter den anden med den Slags Smaaforslag, saa behøvede Amterne i det mindste ikke at søge den høje Regering om at faa saadanne Love gennemførte. Men Hartkornet vilde være alt andet end tjent dermed.

Jeg har taget Ordet i Dag for at pointere, at da den højtærede Minister ikke vil fremkomme med et særligt Lovforslag i den af mig ønskede Retning, kunde der mulig være Grund for mig til ved 2den Behandling at stille et Ændringsforslag angaaende en vis Tidsfrist, indenfor hvilken Hartkornets Udredelser til Skolefonden

skulde være ordnede paa en bedre Maade, end de nu ere. Jeg skal dog gøre opmærksom paa, at det i Ribe Amt, som i Fjor forlangte en Forøgelse af 50 Kr. pr. Td. Hartkorn, allerede har vist sig, at det ikke er tilstrækkeligt, saaledes at dette Amt nu igen maa komme med Forlangende om at faa et større Bidrag udskrevet paa Hartkornet. Læser man Bemærkningerne til Lovforslaget igennem, finder man det der fremhævet, at det særlig er den nye Skolelov og Tuberkuloseloven, der fremkalde Forøgelsen. Jeg gad egentlig vide, hvilke Forpligtelser Hartkornet har til at udrede Bidrag til Gennemførelsen af disse to Love.

Som sagt: Jeg agter mulig ved 2den Behandling at stille Ændringsforslag gaaende ud paa at forandre dette Forhold inden altfor lang Tid. Thi Hartkornet er ikke tjent med, at det vedbliver at gaa, som det gaar.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Jeg tror, at de Bemærkninger, vi nu hørte fra den sidste ærede Taler, i væsentlig Grad hvile paa en Misforstaaelse. Det ærede Medlem gaar ud fra den Opfattelse — en fejlagtig Opfattelse — at Bidraget til Skolefonden tilvejebringes ved en særlig og direkte Ligning paa Hartkornet, et direkte Hartkornsbidrag ved Siden af eller udenfor den øvrige Tilvejebringelse af Amtsrepartitionens Fondens Fornødenheder. Men saaledes forholder det sig ikke — Bidraget til Skolefonden tilvejebringes ingenlunde ved en saadan særlig og direkte Ligning paa Hartkornet. Derfor hedder det heller ikke i disse Love, at Beløbet paalignes med 2 Kr. af hver Td. Hartkorn, men det hedder, at det lignes pr. Td. Hartkorn, d. v. s. Hartkornet er i denne Forbindelse kun brugt som en Maalestok for, hvor stort et Beløb Skolefondens Bestyrelse kan forlange udredet til Skolefonden. Det er en direkte Maalestok for, hvad der kan forlanges udredet af Amtsraadskresen, og en indirekte Maalestok for Købstædernes Bidrag, idet dette ansættes i Forhold til Amtsfondens Bidrag efter Hensyn til det indbyrdes Folketal. Men Amtsraadskresens Part af Bidraget til Skolefonden skal i Henhold til Lov om Almueskolevæsenet af 8. Marts 1856 § 7 „udredes af Amtsrepartitionsfonden“, og efter hvilke Regler denne udskriver sine Bidrag, er i og for sig Skolefonden uvedkommende. Naar det aarlige Budget for Amtsrepartitionsfonden lægges af Amtsraadet, faar Amtsraadet fra Skole-